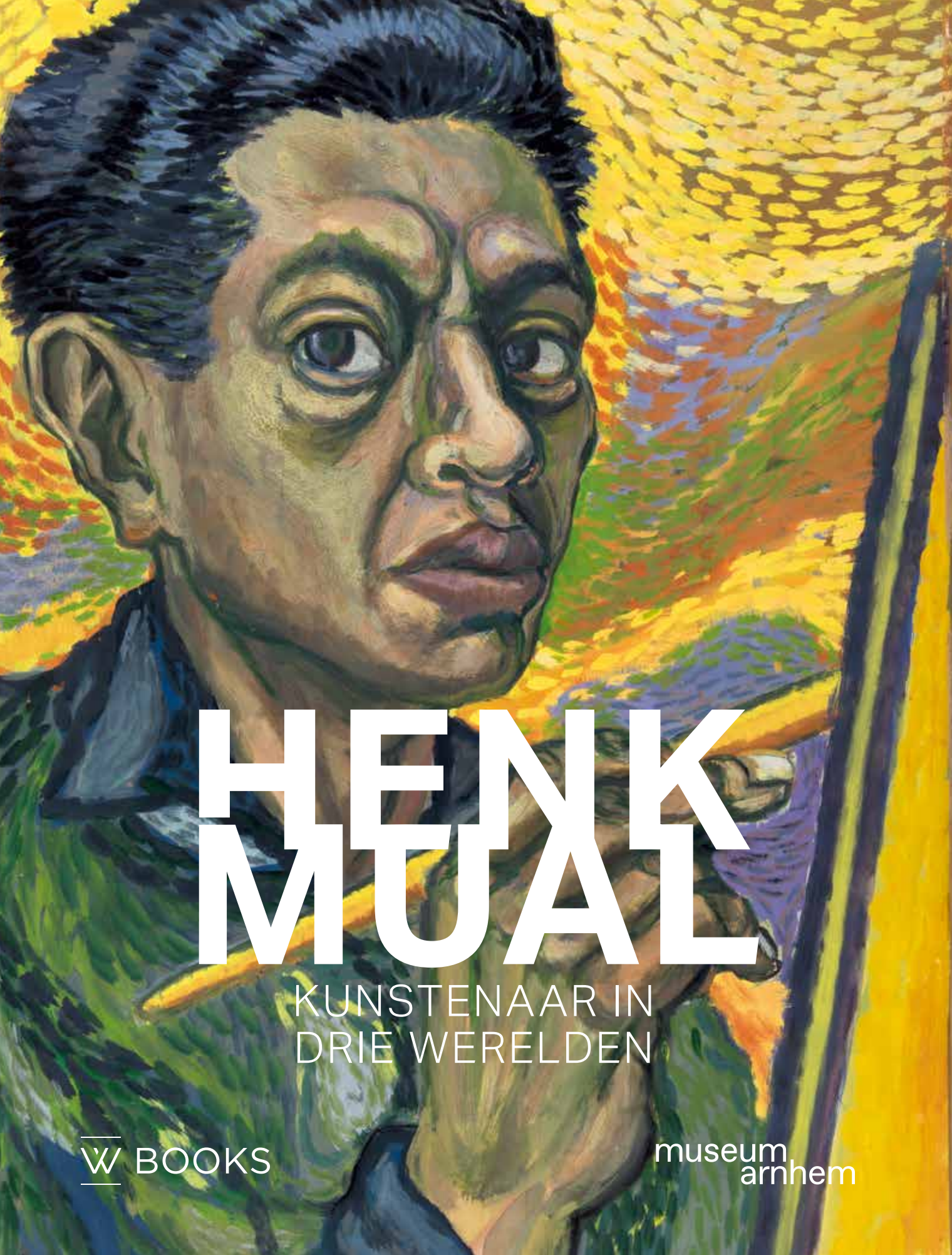

HENK MUAL

KUNSTENAAR IN
DRIE WERELDEN

W BOOKS

museum
arnhem

HENK MUAL

KUNSTENAAR IN DRIE WERELDEN

Zelfportret
1996
potlood op papier
30,4 x 21,8 cm

HENK MUAL

KUNSTENAAR IN
DRIE WERELDEN

INHOUD

ACHTER DE MUUR EN DE GEUR VAN TERPENTIJN 6

Pascal en Gimill Mual

HENK MUAL – KUNSTENAAR IN DRIE WERELDEN (EN MEER) 10

Jelle Bouwhuis

HERINNERING: EEN BRON VAN INSPIRATIE 64

Helena Spanjaard

BIOGRAFISCH OVERZICHT / LITERATUUR 140

COLOFON 144

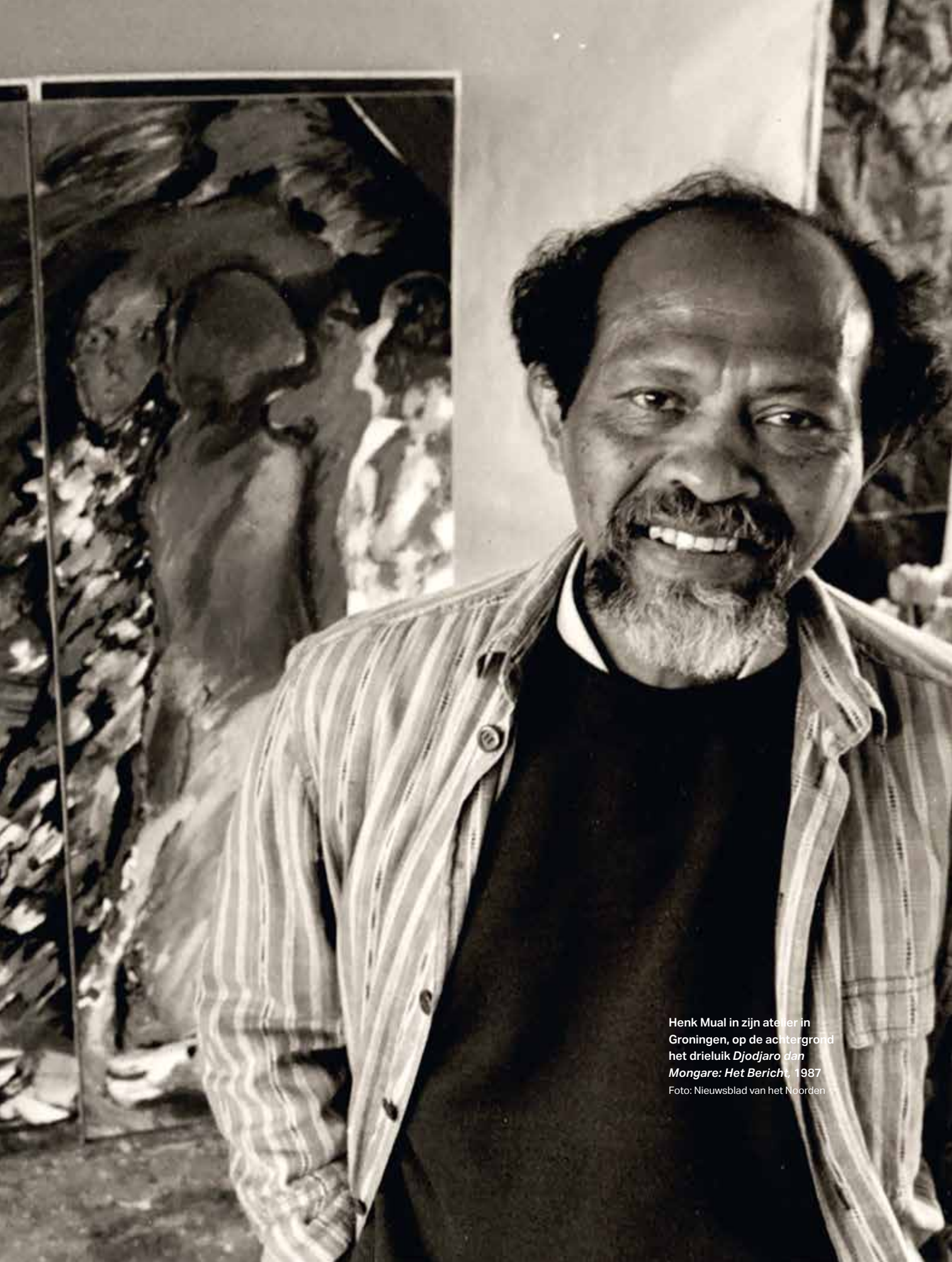
Henk Mual, 1991
Foto: Anko C. Wieringa

An abstract, monochromatic artwork by Henk Mual, featuring bold, expressive brushstrokes and layered textures. The composition is dominated by dark, swirling forms and sharp, angular shapes, creating a sense of movement and depth. The background is a mix of light and dark tones, with some areas appearing more saturated than others. The overall effect is one of raw, gestural energy.

HENK MUAL – KUNSTENAAR IN DRIE WERELDEN (EN MEER)

JELLE BOUWHUIS

Henk Mual in zijn atelier in
Groningen, op de achtergrond
het drieluik *Djodjaro dan
Mongare: Het Bericht*, 1987
Foto: Nieuwsblad van het Noorden

in het Stedelijk Museum was getoond. Min was bij uitstek een kunstenaar die religieuze thematiek wist te combineren met een modernistische vormtaal, geïnspireerd op het Franse kubisme van onder anderen Picasso, daarbij gestimuleerd door medestudenten aan de Rijksakademie zoals Karel Appel en Constant Nieuwenhuis. Sarneel en Min staan voor twee verschillende opvattingen. Het dramatische expressionisme van Sarneel kreeg in de jaren vijftig snelgroeiende erkenning van de katholieke kerk in het zuiden van het land, terwijl Mins afstandelijker modernisme meer paste bij de kerken boven de rivieren.

Dat met name Sarneel belangrijk was voor Mual, is goed te zien als we het werk van de eerste – overigens nauwelijks online te vinden – vergelijken met de schilderijen die de student maakte tijdens zijn academietijd. Muals portretten zijn al net zo expressief geschilderd als Sarneels *Haan*, een gouache uit 1964 waarvan helaas alleen een reproductie in zwart-wit bekend is. Bij beiden sijpelt de invloed door van bekende kunstenaars als George Hendrik Breitner en de latere Vlaamse expressionist Constant Permeke. Dat Sarneel de kwaliteit van Muals werk onderkende, blijkt wel uit het feit dat zijn student tot de twintig deelnemers behoorde van een tentoonstelling van jonge Limburgse schilderkunst in het raadhuis van Heerlen in najaar 1965. Dit waren vooral ex-studenten van de Jan van Eyck Academie, mede gekozen door Sarneel zelf.

Mual woonde ten tijde van deze tentoonstelling al niet meer in Maastricht. In 1964 had hij de opdracht gekregen voor een wandschildering voor de christelijke basisschool De Regenboog in Assen. Het ging om een noodgebouw van deze school dat speciaal was neergezet voor kinderen van Molukse ouders die in Assen gingen wonen. Dit was het begin van de periode dat de eerste Molukse woonbuurten uit de grond werden gestampt, omdat een terugkeer van de repatrianten naar Indonesië of de Molukken er definitief niet meer in zat. Het waren nu wél de grotere steden waar deze bescheiden wijken verschenen, maar nog steeds hoofdzakelijk buiten de Randstad (de meeste Molukkers zouden overigens nog lange tijd in de woonoorden verblijven, al dan niet op vrijwillige basis). De eerste Molukse wijk verrees in 1960 in Appingedam. Henk behoorde tot de gelukkigen die een woning kreeg in zo'n Molukse buurt, niet in Assen of Appingedam, maar in de stad Groningen, in de wijk De Wijert in 1964. Daar decoreerde hij een kerk die in de jaren negentig is vervangen door een nieuw gebouw van de *Geredja Indjili Maluku* (Molukse Evangelische Kerk). Met het oog op het onderwijs dat Mual in Arnhem en

G. Voorneman
Indisch landschap
 datering onleesbaar
 olieverf op doek
 35 x 50,5 cm

Ko Sarneel
Haan
 1964
 gouache (foto uit boek 1971)

Muurschildering
Regenboogschool Assen
 1964

Zelfportret met vogel

1964

olieverf op linnen

81,5 x 57,5 cm

Landschap
1964
acryl op papier
61 x 81,5 cm

Stilleven

1964

olieverf op doek

51,5 x 96,5 cm

HERINNERING: EEN BRON VAN INSPIRATIE

HELENA SPANJAARD

Henk Mual in zijn atelier, 1991

Foto: Anko C. Wieringa

12
Teken in Groen I
 1989
 acryl op paneel
 114 x 98,5 cm

13
Teken in Geel
 1988
 acryl op paneel
 96,5 x 111,5 cm

14
Djodjaro dan Mongare
 (Meisjes en jongens)
 1993
 acryl op linnen
 170 x 204 cm
 drieluik
 particuliere collectie

paarse en groene pasteltinten. De compositie roept associaties op met een berglandschap. Ik vroeg hem of dit werk misschien geïnspireerd was door de omgeving van zijn jeugd in Malang. Mual: "Eigenlijk vind ik titels onbelangrijk. Als ik naar een expositie ga, kijk ik nooit naar de titels. Ik kijk eerst naar het schilderij, en pas daarna naar wie het gemaakt heeft. De titel mag je van mijzelf fantaseren. Voor de kijker is het misschien wel belangrijk. Als ik een schilderij zie, dan denk ik, hé, daar kan ik in wandelen. In dit werk kan ik wandelen, dat betekent dat het een geslaagd werk is." Dat was natuurlijk niet echt een antwoord op mijn vraag, maar maakt wel duidelijk dat hij de interpretatie van zijn werk graag overliet aan de beschouwer. Op *Teken in Geel* zijn de kleurcontrasten extreem: felblauwe banen steken af tegen een witgele achtergrond (afb. 13). Een rood verticaal accent versterkt de compositie. De serie *Tekens* lijkt het begin van een nieuwe weg die door Mual in de jaren tachtig is ingeslagen. Het werk is losser en spontaner dan eerdere composities. De kunstenaar toont zich hier in de eerste plaats een colorist. De bewegingen van de kwast en het gebruikte kleurengamma zetten een bepaalde stemming neer. Het resultaat is een atmosfeer vol energie, die doet denken aan een muzikale compositie. De schilderijen komen tot stand zonder voorafgaande schetsen. Zij zijn de directe neerslag van de stemming van een bepaald moment.

In het begin van zijn loopbaan werkte Mual met olieverf, maar dat was erg kostbaar. Later ging hij over op acrylverf, die goedkoper is en bepaalde voordelen heeft. Mual: "Het fijne van acrylverf is dat het snel droogt, je kunt kleur over kleur aanbrengen. Dat is vooral fijn als de verf nog niet droog is, dan kun je er een andere laag overheen schilderen, het blijft transparant, een beetje zoals met aquarelleren."

MOLUKSE VERHALEN EN HERINNERINGEN

Zijn regelmatige reizen oostwaarts voerden Mual naar verschillende plekken: Singapore, Java en de Molukken. De reizen naar 'het land van herkomst' vormden de inspiratie voor enkele indrukwekkende kunstwerken met onderwerpen ontleend aan de Molukse cultuur. Muals uitbundige drieluiken tonen flanerende jongens en meisjes. Na de hitte van de dag zoeken ze verkoeling aan het strand. De tropische schemering duurt kort, al snel valt het donker van de avond. Nieuwtjes van de dag en andere verhalen worden uitgewisseld. Dit ontspannende moment is afgebeeld in *Djodjaro dan Mongare (Meisjes en jongens)* (afb. 14). Jonge mannen en vrouwen wandelen langs elkaar. Hun kleurige *sarongs* (kokerrokken), *kebaya's* (blouses) en *selendangs* (sjaals) steken helder af tegen de donkere avondlucht.

Zonder titel
 2010
 acryl op multiplex
 25 x 75 cm
 drieluik
 particuliere collectie

COLOFON

Henk Mual – Kunstenaar in drie werelden is verschenen bij de gelijknamige tentoonstelling in Museum Arnhem, 20 september 2026 tot en met 21 februari 2027.

UITGAVE

WBOOKS, Zwolle
info@wbooks.com
wbooks.com
in samenwerking met
Museum Arnhem
www.museumarnhem.nl

REDACTIE

Jelle Bouwhuis, erven Mual

TEKST

Jelle Bouwhuis
Pascal Mual
Gimill Mual
Helena Spanjaard

FOTOGRAFIE

Bert Lanting
Erven Mual
Nieuwblad van het Noorden
Stichting Jaap Min
Robert Oosterbroek
Marc Pluim
Anko C. Wieringa

ONTWERP

Erlend Schenk | burographic

© 2026 wbooks Zwolle
de auteurs | Museum Arnhem
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten met betrekking tot de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam.

© c/o Pictoright Amsterdam 2026.

ISBN 978 94 625 8807 3
NUR 646

Dit boek kwam mede tot stand dankzij financiële steun van het Jaap Harten Fonds

JHF Jaap
Harten
Fonds